

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

e-πίκαιρα νομικής πληροφορικής

Επιμ.: Κωνσταντίνος Π. Θεοδωρίδης

Απόκτηση ηλεκτρονικής υπογραφής εξ αποστάσεως

Από τα μέσα Οκτωβρίου 2024 είναι διαθέσιμη για τους πολίτες η υπηρεσία εξ αποστάσεως ταυτοποίησης από την Αρχή Πιστοποίησης Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ) με στόχο τη διευκόλυνση της διαδικασίας απόκτησης εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής.

Οι πολίτες μπορούν πλέον να κλείσουν ψηφιακό ραντεβού με βιντεοκλήση για την ταυτοποίησή τους προκειμένου να εκδώσουν το εγκεκριμένο πιστοποιητικό της ηλεκτρονικής υπογραφής τους. Έως τώρα, η ταυτοποίηση του πολίτη ήταν δυνατή αποκλειστικά με φυσική μετάβαση σε ΚΕΠ της επιλογής του. Η υπηρεσία της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης δίνει σε όλους τους πολίτες, ιδιώτες και επαγγελματίες, τη δυνατότητα απόκτησης εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ανεξαρτήτως τόπου διαμονής στην ελληνική επικράτεια ή στο εξωτερικό, ή ικανότητας μετάβασης με φυσική παρουσία σε ΚΕΠ.

Η διαδικασία απόκτησης εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής είναι η ακόλουθη:

- Ο ενδιαφερόμενος εκδίδει ειδική Υπεύθυνη Δήλωση - Αίτηση είτε απευθείας στο gov.gr στην ενότητα «Πολίτης και Καθημερινότητα» και την υποενότητα «Ηλεκτρονικές Υπογραφές», είτε μέσω της ιστοσελίδας της ΑΠΕΔ.
- Εισέρχεται στη σχετική εφαρμογή της ΑΠΕΔ με κωδικούς TaxisNet για να υποβάλει ηλεκτρονικά την αίτηση έκδοσης ψηφιακού πιστοποιητικού, συμπληρώνοντας τον κωδικάριθμο της Υπεύθυνης Δήλωσης - Αίτησης του gov.gr και επιλέγοντας τη μέθοδο της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης.
- Επιλέγει την επιθυμητή ημέρα και ώρα για το ραντεβού βάσει διαθεσιμότητας για τις επόμενες 3 εργάσιμες ημέρες, καθώς και τον τρόπο επικοινωνίας που τον εξυπηρετεί (SMS/e-mail).
- Στη συνέχεια, λαμβάνει σε SMS ή e-mail τον σύνδεσμο για την πραγματοποίηση του ψηφιακού ραντεβού.
- Κατά την πραγματοποίηση του ραντεβού θα του ζητηθεί να επιδείξει το έγγραφο ταυτοποίησης που έχει δηλώσει στην υπεύθυνη δήλωση που υπέβαλε στο gov.gr, ενώ του δίνονται και σχετικές οδηγίες από τον υπάλληλο.
- Ο υπάλληλος ταυτοποιεί τον πολίτη και επιβεβαιώνει την ορθότητα των στοιχείων της αίτησης, ελέγχοντας και το έγγραφο ταυτοποίησης. Αν υπάρχει λάθος, ακυρώνει το αίτημα.
- Όταν ολοκληρωθεί η ταυτοποίηση, ο πολίτης λαμβάνει με SMS στο κινητό του έναν εξαψήφιο αριθμό, εν είδει αριθμού πρωτοκόλλου της αίτησης, και πληροφορείται αν η ταυτοποίηση πραγματοποιήθηκε επιτυχώς.
- Η αίτηση προωθείται στην Αρχή Εγγραφής της ΑΠΕΔ, η οποία, αφού εξετάσει τα στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση (video του ψηφιακού ραντεβού, φωτογραφία, εγκυρότητα ταυτοποιητικού εγγράφου κ.λπ.), εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση.
- Η έγκριση ή η απόρριψη της αίτησης γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο μέσω SMS στο κινητό του μαζί με έναν οκταψήφιο αριθμό, ο οποίος χρησιμοποιείται στη διαδικασία έκδοσης ή ανάκλησης του πιστοποιητικού.

Αναλυτικά οι οδηγίες για την εξ αποστάσεως ταυτοποίηση παρέχονται στην ιστοσελίδα της ΑΠΕΔ. Η υπηρεσία της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης σχεδιάστηκε, υλοποιήθηκε και

παρέχεται από την ΑΠΕΔ, τον μοναδικό Πάροχο Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης (ΠΥΕ) του Δημόσιου Τομέα, η θεσμική και επιχειρησιακή λειτουργία της οποίας εντάσσεται στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η ΑΠΕΔ παρέχει δωρεάν εγκεκριμένα πιστοποιητικά ηλεκτρονικής υπογραφής σε φυσικά πρόσωπα (Έλληνες ή αλλοδαπούς) που διαθέτουν κωδικούς TaxisNet.

Σχετικά links:

<https://aped.gov.gr/procedures/pos-tha-apoktiso-psifiaki-yografi/>

<https://services.aped.gov.gr/apedcitizen/>

Απόφαση του ΔΕΕ για τα προγράμματα Η/Υ

Στις 17 Οκτωβρίου 2024, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) εξέδωσε την απόφαση C-159/23, *Sony Computer Entertainment Europe*, με την οποία έκρινε ότι ο δικαιούχος της νομικής προστασίας προγραμμάτων Η/Υ δεν μπορεί να απαγορεύσει σε τρίτο την εμπορία λογισμικού, το οποίο απλώς τροποποιεί ορισμένες μεταβλητές εισαγόμενες προσωρινά στη μνήμη RAM κονσόλας βιντεοπαιχνιδιών.

Η Sony εμπορεύεται κονσόλες βιντεοπαιχνιδιών PlayStation και παιχνίδια για τις κονσόλες αυτές. Μέχρι το 2014 εμπορευόταν, μεταξύ άλλων, την κονσόλα PlayStation Portable, καθώς και το παιχνίδι «MotorStorm: Arctic Edge». Η Sony ενήγαγε ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων την επιχείρηση Datel, η οποία εμπορεύεται λογισμικό και μια συσκευή που είναι συμβατά με το συγκεκριμένο PlayStation και προσφέρουν στον χρήστη επιλογές παιχνιδιού μη προβλεπόμενες από τη Sony στο συγκεκριμένο στάδιο του παιχνιδιού.

Η Sony εκτιμά ότι τα προϊόντα της Datel επιφέρουν μετατροπές στο λογισμικό στο οποίο στηρίζεται το παιχνίδι της και, επομένως, προσβάλλουν το αποκλειστικό της δικαίωμα να παρέχει η ίδια την άδεια για τέτοιου είδους μετατροπές. Ως εκ τούτου, ζήτησε από τα γερμανικά δικαστήρια να απαγορεύσουν στην Datel την εμπορία των επίμαχων προϊόντων και να την υποχρεώσουν να αποκαταστήσει τη ζημία την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη.

Το γερμανικό Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο (BGH) ζήτησε από το ΔΕΕ να ερμηνεύσει την Οδηγία 2009/24 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων Η/Υ.

Το ΔΕΕ παρατηρεί ότι το λογισμικό της Datel εγκαθίσταται από τον χρήστη στο PlayStation και εκτελείται ταυτόχρονα με το λογισμικό του παιχνιδιού. Το λογισμικό αυτό δεν τροποποιεί ή αναπαράγει ούτε τον αντικειμενικό κώδικα ούτε τον πηγαίο κώδικα ούτε την εσωτερική δομή και την οργάνωση του λογισμικού της Sony. Περιορίζεται στην τροποποίηση του περιεχομένου των μεταβλητών που εισάγονται προσωρινά από τα παιχνίδια της Sony στη μνήμη RAM της κονσόλας, οι οποίες χρησιμοποιούνται κατά την εξέλιξη της ροής του παιχνιδιού. Ως εκ τούτου, το παιχνίδι εξελίσσεται βάσει των τροποποιηθεισών αυτών μεταβλητών.

Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι στην προστασία που ειδικώς παρέχει η Οδηγία 2009/24 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων Η/Υ δεν εμπίπτει το περιεχόμενο των μεταβλητών δεδομένων, τα οποία εισάγονται από πρόγραμμα Η/Υ στη μνήμη RAM ενός Η/Υ και χρησιμοποιούνται από το πρόγραμμα αυτό κατά την εκτέλεσή του, στον βαθμό που το συγκεκριμένο περιεχόμενο δεν παρέχει τη δυνατότητα αναπαραγωγής ή μεταγενέστερης δημιουργίας ενός τέτοιου προγράμματος.

Πράγματι, η Οδηγία προστατεύει μόνον την πνευματική δημιουργία όπως αποτυπώνεται στο κείμενο του πηγαίου κώδικα του προγράμματος Η/Υ. Αντιθέτως, η Οδηγία δεν προστατεύει τις λειτουργικές δυνατότητες του εν λόγω προγράμματος ούτε τα στοιχεία μέσω των οποίων οι χρήστες εκμεταλλεύονται τέτοιες λειτουργικές δυνατότητες, εφόσον αυτά δεν παρέχουν τη δυνατότητα αναπαραγωγής ή μεταγενέστερης δημιουργίας του συγκεκριμένου προγράμματος.

Σχετικά links:

Η σχετική απόφαση:

<https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-159/23>

Εθνικό θεσμικό πλαίσιο για τα κρυπτονομίσματα

Στις αρχές Νοεμβρίου 2024, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ανακοίνωσε την ανάπτυξη αποτελεσματικού και δίκαιου θεσμικού πλαισίου για τη φορολόγηση των κρυπτονομισμάτων, παράλληλα με την ενσωμάτωση της διεθνούς νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών. Το θεσμικό πλαίσιο που βρίσκεται υπό επεξεργασία, πέρα από τις πρωτοβουλίες της ΕΕ και του ΟΟΣΑ, θα διαμορφωθεί σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος και θα κινείται σε τρεις άξονες:

- Ανάπτυξη του κανονιστικού πλαισίου για τη λειτουργία και την παρακολούθηση των κρυπτονομισμάτων και των άλλων ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων.
- Ανάπτυξη του πλαισίου για τη φορολογική μεταχείριση των κρυπτονομισμάτων, που είναι μια μορφή επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.
- Ανάπτυξη του πλαισίου ελέγχου των κρυπτονομισμάτων και της καταπολέμησης της χρήσης τους για παράνομες δραστηριότητες.

Παράλληλα, ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία το πλαίσιο της ΕΕ και του ΟΟΣΑ για τα κρυπτονομίσματα. Ειδικότερα:

- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το Μάιο του 2023 εγκρίθηκε ο Κανονισμός MiCA για τις Αγορές Κρυπτοστοιχείων, το πρώτο ρυθμιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τα κρυπτονομίσματα που βάζει κανόνες στους συμμετέχοντες στην αγορά και προστατεύει τους καταναλωτές. Τα κράτη μέλη έχουν διορία έως τις 30 Δεκεμβρίου 2024 να ενσωματώσουν τις βασικές προβλέψεις του Κανονισμού στην εθνική νομοθεσία.
- Η Ελλάδα είναι μια από τις 59 χώρες που έχουν ανακοινώσει την πρόθεσή της να προσχωρήσει στο Πλαίσιο Αναφοράς για τα Κρυπτοστοιχεία ή Crypto-Asset Reporting Framework (CARF) του ΟΟΣΑ. Το πλαίσιο αυτό επεκτείνει την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς που ήδη γίνεται για τις τραπεζικές καταθέσεις, και στον τομέα των κρυπτογραφημένων περιουσιακών στοιχείων. Οι περισσότερες προβλέψεις αυτού του νέου πλαισίου έχουν ήδη ενσωματωθεί στους ενοσιακούς κανόνες για τη διοικητική συνεργασία των κρατών μελών στον τομέα της φορολογίας και θα εφαρμοστούν το 2027.

Το Υπουργείο εκτιμά ότι το πιθανότερο σενάριο για το μέλλον θα είναι η συνύπαρξη διαφορετικών μέσων πληρωμής (κάρτες, μετρητά και ψηφιακά νομίσματα), με ανοδική τάση των ψηφιακών μέσων πληρωμής. Σημείωσε δε ότι η εικόνα δεν είναι ίδια σε όλες τις χώρες της ΕΕ, αναφέροντας, για παράδειγμα, ότι στη Σουηδία τα μετρητά έχουν περιοριστεί στο 5-10% των συναλλαγών, αλλά στη Γερμανία παραμένουν στο 60% και στην Αυστρία υπάρχει κίνημα υπέρ των μετρητών. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του IOBE, η αξία των πληρωμών με κάρτες ξεπέρασε, έστω οριακά, για πρώτη φορά το 2022 το αντίστοιχο σύνολο των αναλήψεων μετρητών (50,5% έναντι 49,5%).

Σχετικά links:

<https://minfin.gov.gr/k-chatzidakis-thesmiko-plaisio-gia-ta-kryptonomismata-parakolouthisi-forologiki-metacheirisi-katapolemisi-paranomon-drastiriotiton/>

Οι Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων για την Τεχνητή Νοημοσύνη

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στο πλαίσιο του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act), δημοσίευσε τον κατάλογο των εθνικών αρχών και φορέων που επιβάλλουν ή εποπτεύουν την τήρηση των ενωσιακών υποχρεώσεων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα στη μεταχείριση χωρίς διακρίσεις, όταν χρησιμοποιούν συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) υψηλού κινδύνου.

Με την κατάρτιση και τη δημοσίευση του καταλόγου, η Ελλάδα εκπληρώνει την πρώτη εθνική υποχρέωση για την εφαρμογή του AI Act σε εθνικό επίπεδο. Η Ελλάδα, άλλωστε, υποστηρίζει πλήρως και εμπράκτως το όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υιοθέτηση ανθρωποκεντρικής και αξιόπιστης TN, με ενίσχυση της καινοτομίας και εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Οι Αρχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι οι εξής:

- Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
- Ο Συνήγορος του Πολίτη
- Η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
- Η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Οι προαναφερόμενες Αρχές θα αποκτήσουν επιπλέον εξουσίες, όπως η πρόσβαση σε κάθε τεκμηρίωση που δημιουργείται ή διατηρείται από έναν οργανισμό για τη συμμόρφωσή του με τον Κανονισμό για την TN, όταν αυτή είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής των Αρχών αυτών και εντός των ορίων της δικαιοδοσίας τους. Οι επιπλέον εξουσίες θα ισχύουν από τις 2 Αυγούστου 2026. Ο κατάλογος κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα επικαιροποιείται με βάση τις μελλοντικές ανάγκες και συνθήκες.

Επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης συντονίζει με συστηματικό τρόπο τις προσπάθειες για την προσαρμογή της χώρας στις προβλέψεις του Κανονισμού για την TN, ο οποίος αποτελεί το πρώτο ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την TN σε διεθνές επίπεδο. Ο Κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 2 Αυγούστου 2024, ενώ οι επιμέρους υποχρεώσεις που προβλέπει θα αρχίσουν να εφαρμόζονται σταδιακά, σε διάστημα 36 μηνών από τη θέση του σε ισχύ.

Σχετικά links:

<https://mindigital.gr/archives/6901>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>

Τεχνικά πρότυπα eID από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στις 28 Νοεμβρίου 2024, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε κανόνες για τις βασικές λειτουργίες και την πιστοποίηση των ευρωπαϊκών πορτοφολιών ψηφιακής ταυτότητας (eID) στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ταυτότητα. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα ώστε τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να θέσουν σε κυκλοφορία τα δικά τους πορτοφόλια έως το τέλος του 2026.

Τέσσερις Εκτελεστικοί Κανονισμοί καθορίζουν ενιαία πρότυπα, προδιαγραφές και διαδικασίες για τις τεχνικές λειτουργίες των πορτοφολιών, όπως τους μορφότυπους δεδομένων που απαιτούνται για τη διασυνοριακή χρήση ψηφιακών εγγράφων και μέτρα που εγγυώνται την αξιοπιστία και την ασφάλεια των πορτοφολιών. Ο καθορισμός ενιαίων προτύπων και προδιαγραφών θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να αναπτύξουν πορτοφόλια τα οποία θα είναι διαλειτουργικά και αποδεκτά σε ολόκληρη την ΕΕ, προστατεύοντας παράλληλα τα προσωπικά δεδομένα και την ιδιωτική ζωή. Τα δεδομένα αποθηκεύονται

τοπικά στο πορτοφόλι και οι χρήστες έχουν τον έλεγχο των πληροφοριών που μοιράζονται, καθώς ο σχεδιασμός των πορτοφολιών δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο παρακολούθησης ή κατάρτισης προφίλ. Επίσης, στα πορτοφόλια θα ενσωματωθεί ένας πίνακας ελέγχου απορρήτου, ο οποίος θα παρέχει πλήρη διαφάνεια σχετικά με το πώς και προς ποιους κοινοποιούνται οι πληροφορίες από το πορτοφόλι.

Ο πέμπτος Εκτελεστικός Κανονισμός θεσπίζει προδιαγραφές και διαδικασίες για τη δημιουργία ενός ισχυρού πλαισίου για την πιστοποίηση των πορτοφολιών ψηφιακής ταυτότητας, κατοχυρώνοντας την ασφάλεια και την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων των χρηστών και των χρηστριών.

Τα ευρωπαϊκά πορτοφόλια ψηφιακής ταυτότητας θα προσφέρουν στα φυσικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις που τα χρησιμοποιούν έναν ενιαίο, αξιόπιστο και ασφαλή τρόπο ταυτοποίησης κατά την πρόσβαση σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες σε διασυνοριακό επίπεδο. Για παράδειγμα, τα ψηφιακά πορτοφόλια μπορεί να χρησιμοποιούνται για το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, την απόδειξη της ηλικίας ενός ατόμου, την ανανέωση ιατρικών συνταγών, την ενοικίαση αυτοκινήτου ή την επίδειξη αεροπορικών εισιτηρίων.

Οι Εκτελεστικοί Κανονισμοί θα δημοσιευθούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εύθετο χρόνο και θα τεθούν σε ισχύ 20 ημέρες από τη δημοσίευσή τους.

Σχετικά links:

<https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/sites/display/EUDIGITALIDENTITYWALLET/EU+Digital+Identity+Wallet+Home>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0910-20241018>

Νέα έκθεση του EUIPO για τις παραβιάσεις πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο

Η πρώτη ανάλυση του EUIPO σχετικά με την εξέλιξη της παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο δημοσιεύθηκε το 2019 και επικεντρωνόταν ειδικά στις ταινίες, τη μουσική και το τηλεοπτικό περιεχόμενο. Έκτοτε, το πεδίο εφαρμογής έχει επεκταθεί ώστε να περιλαμβάνει δεδομένα σχετικά με την πρόσβαση σε πειρατικές ταινίες, τηλεοπτικά προγράμματα και μουσική από τον Ιανουάριο του 2017 έως τον Δεκέμβριο του 2023 στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και δεδομένα σχετικά με την πειρατική πρόσβαση σε δημοσιεύσεις και λογισμικό από το 2021 έως το 2023.

Μια σημαντική καινοτομία στη νέα έκθεση που δημοσιεύθηκε στα τέλη του 2024 είναι ότι εξετάζει την πειρατεία που αφορά την τηλεόραση IPTV, δηλαδή τη μετάδοση τηλεόρασης μέσω πρωτοκόλλων διαδικτύου (IP), αποτυπώνοντας τον αυξανόμενο αντίκτυπό της στην αγορά. Λόγω της διαφορετικής φύσης της, η πειρατεία IPTV δεν μετράται όπως η πειρατεία δικτυακών τόπων. Τα αριθμητικά στοιχεία που παρουσιάζονται αντιπροσωπεύουν τον αριθμό των επισκέψεων σε ιστοτόπους που παρέχουν τη δυνατότητα εγγραφής σε υπηρεσίες πειρατικής IPTV. Η πειρατεία IPTV περιλαμβάνει την παράνομη μετάδοση συνεχούς ροής τηλεοπτικού περιεχομένου, ταινιών και ζωντανών αθλητικών διοργανώσεων μέσω δικτύων πρωτοκόλλου διαδικτύου, ενίοτε μιμούμενη τις νόμιμες υπηρεσίες IPTV, παρακάμπτοντας όμως τα επίσημα συνδρομητικά κανάλια. Αυτές οι πειρατικές υπηρεσίες απαιτούν συχνά συγκεκριμένο υλικό (κουτιά) ή λογισμικό (ειδικές εφαρμογές).

Η παρούσα μελέτη αποκαλύπτει ότι η ψηφιακή πειρατεία στην ΕΕ παραμένει υψηλή, αλλά δεν αυξήθηκε το 2023, παραμένοντας στα 10 περιστατικά ανά χρήστη διαδικτύου. Αυτή η τάση είναι εμφανής σε όλες τις κατηγορίες διαδικτυακού περιεχομένου, εκτός από τις εκδόσεις, όπου η πειρατεία μειώθηκε, και τη μουσική, όπου αυξήθηκε σε σύγκριση με την αρχή του 2023.

Κύρια ευρήματα:

- Η συνολική πειρατεία σταθεροποιείται περίπου στις 10 περιπτώσεις ανά χρήστη διαδικτύου τον μήνα κατά μέσο όρο. Ωστόσο, η πειρατεία λογισμικού καθώς και η

πειρατεία ζωντανών αθλητικών γεγονότων έχουν αυξηθεί σε σχέση με την προηγούμενη έκδοση της έκθεσης.

- Για πρώτη φορά, διατίθενται δεδομένα για την πειρατεία IPTV, αν και η πραγματική κατανάλωση περιεχομένου μέσω αυτού του μέσου παραμένει άγνωστη. Ωστόσο, οι προσομοιώσεις που πραγματοποιήθηκαν υπό διαφορετικά σενάρια δείχνουν ότι αυτός ο τύπος πειρατείας αυξάνεται, όπως και το απόθεμα των δυναμικών χρηστών.
- Αν και οι παράγοντες που επηρεάζουν κάθε τύπο περιεχομένου ποικίλλουν, οι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες παραμένουν σχετικοί σε αρκετές περιπτώσεις. Για παράδειγμα, ο πλούτος των χωρών (ΑΕΠ), ο βαθμός ισότητας (δείκτης Gini), η αντίληψη των πολιτών για την πνευματική ιδιοκτησία και ο όγκος της νόμιμης προσφοράς περιεχομένου μπορούν να εξηγήσουν την πειρατεία.

Σχετικά links:

Περίληψη της έκθεσης (ελληνική γλώσσα):

https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2024_online_copyright_in_fringement/2024_online_copyright_infringement_in_the_EU_ExSum_el.pdf

Πλήρης έκθεση (αγγλική γλώσσα):

https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2024_online_copyright_in_fringement/2024_online_copyright_infringement_in_the_EU_FullR_en.pdf

Εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης στην ΕΕ

Η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC) επέλεξε επτά προτάσεις για τη δημιουργία και τη λειτουργία των πρώτων εργοστασίων τεχνητής νοημοσύνης σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την Ευρώπη στην οικοδόμηση ενός ευημερούντος οικοσυστήματος για την κατάρτιση προηγμένων μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης (TN) και την ανάπτυξη λύσεων τεχνητής νοημοσύνης. Τα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης θα συγκεντρώσουν τα βασικά συστατικά που απαιτούνται για την επιτυχία στην TN: υπολογιστική ισχύς, δεδομένα και ταλέντο. Θα παρέχουν πρόσβαση στην τεράστια υπολογιστική ισχύ που χρειάζονται οι νεοσύστατες επιχειρήσεις, η βιομηχανία και οι ερευνητές για να αναπτύξουν τα μοντέλα και τα συστήματά τους τεχνητής νοημοσύνης. Για παράδειγμα, ευρωπαϊκά μεγάλα γλωσσικά μοντέλα ή εξειδικευμένα κάθετα μοντέλα TN που εστιάζουν σε συγκεκριμένους τομείς.

Τα εργοστάσια TN θα ενισχύσουν τις νέες βιομηχανικές χρήσεις της TN και θα δώσουν την ευκαιρία στις νεοφυείς επιχειρήσεις να αναπτυχθούν σε βασικούς στρατηγικούς τομείς για την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της υγείας και των βιοεπιστημών, της μεταποίησης, του κλίματος και του περιβάλλοντος, της χρηματοδότησης, των συστημάτων αυτοκινητοβιομηχανίας και των αυτόνομων συστημάτων, της κυβερνοασφάλειας, της αγροτεχνολογίας και των γεωργικών ειδών διατροφής, της εκπαίδευσης, των τεχνών και του πολιτισμού, της πράσινης οικονομίας και του διαστήματος.

Τα οικοσυστήματα τεχνητής νοημοσύνης αναμένεται να αναπτυχθούν γύρω από τους υπερυπολογιστές της EuroHPC, συνδέοντας πανεπιστήμια, κέντρα υπερυπολογιστών, τη βιομηχανία και οικονομικούς παράγοντες. Αυτό θα συνδέσει την αριστεία και το ταλέντο με τις οικονομικές ευκαιρίες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και την επέκταση των επιχειρήσεων.

Τα πρώτα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης θα αντιπροσωπεύουν επένδυση ύψους 1,5 δισ. ευρώ, συνδυάζοντας εθνική και ενωσιακή χρηματοδότηση. Το ήμισυ του ποσού αυτού θα χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ μέσω του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» για τις υποδομές TN και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Τα επιλεγμένα εργοστάσια τεχνητής

νοημοσύνης θα φιλοξενηθούν σε κορυφαίους κόμβους έρευνας και τεχνολογίας σε ολόκληρη την Ευρώπη:

- Βαρκελώνη, Ισπανία: «BSC AIF» στο Κέντρο Υπερυπολογιστών της Βαρκελώνης
- Μπλόνια, Ιταλία: «IT4LIA» στο CINECA - Bologna Tecnopolo
- Kajaani, Φινλανδία: «LUMI AIF» στο CSC
- Bissen, Λουξεμβούργο: «Meluxina-AI» στο LuxProvide
- Linköping, Σουηδία: «Mimer» στο Πανεπιστήμιο του Linköping
- Στουτγάρδη, Γερμανία: HammerHAI στο Πανεπιστήμιο της Στουτγάρδης
- Αθήνα, Ελλάδα: «Pharos» στο GRNET

Στα επτά εργοστάσια TN συμμετέχουν δεκαπέντε κράτη μέλη και δύο συμμετέχοντα κράτη της EuroHPC. Η Πορτογαλία, η Ρουμανία και η Τουρκία συμμετέχουν στο BSC AIF. Η Αυστρία και η Σλοβενία στο IT4LIA και η Τσεχία, η Δανία, η Εσθονία, η Νορβηγία και η Πολωνία στο LUMI AIF.

Πέντε από τις επιλεγμένες τοποθεσίες φιλοξενίας θα αναπτύξουν ολοκαίνουργιους υπερυπολογιστές παγκόσμιας κλάσης, συγκεκριμένα στη Φινλανδία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τη Σουηδία. Το εργοστάσιο τεχνητής νοημοσύνης στην Ισπανία θα προκύψει από την αναβάθμιση του υπάρχοντος συστήματος EuroHPC, MareNostrum 5. Στην Ελλάδα, θα δημιουργηθεί και θα λειτουργεί ένα εργοστάσιο τεχνητής νοημοσύνης, το οποίο θα συνδέεται με τον υπερυπολογιστή DAEDALUS, έναν υπερυπολογιστή της EuroHPC που βρίσκεται επί του παρόντος υπό ανάπτυξη στην Ελλάδα. Τα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης στην Ισπανία και τη Φινλανδία θα διαθέτουν επίσης μια πειραματική πλατφόρμα, η οποία θα παρέχει μια υποδομή αιχμής για την ανάπτυξη και τη δοκιμή καινοτόμων μοντέλων και εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και την προώθηση της συνεργασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αυτά τα εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης θα υπερδιπλασιάσουν την υπολογιστική ικανότητα της EuroHPC, αντιμετωπίζοντας συγκεκριμένες ανάγκες και ενισχύοντας τις ευρωπαϊκές ικανότητες στον τομέα της TN. Θα αναπτυχθούν την περίοδο 2025-2026.

Σχετικά links:

https://eurohpc-ju.europa.eu/index_en

Προστασία των παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Στις 17 Δεκεμβρίου 2024, η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνοηθικής (EEBT) δημοσίευσε δήλωση σε σχέση με την προστασία των παιδιών από δυσμενείς επιπτώσεις των αλγορίθμων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η EEBT παρατηρεί με ανησυχία ένα αυξανόμενο κύμα δυσμενών συνεπειών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ευημερία και την ασφάλεια των παιδιών. Το κύριο μήνυμα αυτής της δήλωσης είναι ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι πρωταρχικό μέλημα σε έναν κόσμο που κυριαρχείται όλο και περισσότερο από την Τεχνητή Νοημοσύνη.

Το αλγοριθμικά ενεργοποιημένο περιεχόμενο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν πρέπει να θέτει σε κίνδυνο την ευημερία και την ασφάλεια των παιδιών. Το δικαίωμά τους να είναι απαλλαγμένα από τη χειραγώγηση και την παραπληροφόρηση πρέπει να διασφαλίζεται στο έπακρο. Είναι αποδεδειγμένο ότι οι τεχνολογίες αυτές, με την αξιοποίηση βασικών ευρημάτων της νευροεπιστήμης και της συμπεριφορικής επιστήμης, σχεδιάζονται σκόπιμα για να βελτιστοποιήσουν την προσοχή και τη συμμετοχή των χρηστών ως πρώτες ύλες που θα εμπορευματοποιηθούν και θα αποφέρουν έσοδα. Οι σχεδιαστικές αποφάσεις των πλατφορμών προκαλούν υπερβολική αλληλεπίδραση ανθρώπου-μηχανής, η οποία με τη

σειρά της οδηγεί σε προβληματικές και εθιστικές συμπεριφορές, και κινητροδοτούν ή ενισχύουν επιβλαβείς εμπειρίες για τα παιδιά.

Η αντιμετώπιση των προαναφερθέντων κινδύνων πρέπει να συνάδει με τις θεμελιώδεις ηθικές αρχές, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχή της μη βλάβης, καθώς και στη νομική αρχή της αναλογικότητας, όπου χρειάζεται. Η τελευταία συμπεριλαμβάνει τη στάθμιση μεταξύ της εμπορικής ελευθερίας και του δικαιώματος σε ασφαλές περιεχόμενο και έγκυρη πληροφόρηση.

Ωστόσο, όταν διακυβεύεται η προστασία ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, τα συμφέροντα και τα δικαιώματα των τελευταίων υπερισχύουν πάντα. Η απαίτηση για την προστασία των παιδιών από εθιστικό, παραπλανητικό, κακόβουλο, κακοποιητικό ή επιβλαβές περιεχόμενο είναι πάντα ύψιστης σημασίας και αδιαπραγμάτευτη.

Η αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος με πρακτικά μέτρα αποτελεί ηθικό καθήκον της σύγχρονης ψηφιακής κοινωνίας και απαιτείται να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η ΕΕΒΤ θεωρεί ότι η ευημερία των παιδιών πρέπει να ενισχυθεί με:

- Ευαισθητοποίηση της οικογένειας και της κοινότητας μέσω προγραμμάτων γραμματισμού στα ψηφιακά μέσα και την πληροφορία, τα οποία προωθούν την κριτική σκέψη, υγιέστερες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και ασφαλέστερη χρήση των κοινωνικών μέσων, καθώς και μέσω πολυμερών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία ενός αποθετηρίου ρεαλιστικών σεναρίων για τους κινδύνους των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για τα παιδιά, μαζί με καλές πρακτικές και προτάσεις.
- Προώθηση της πρόσβασης σε εμπιστευτικές, μη-επικριτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες ψυχικής υγείας, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπίσουν ζητήματα που προκύπτουν από την προβληματική χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας από τα παιδιά.
- Εισαγωγή έξυπνων ρυθμίσεων στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, με την ενσωμάτωση των προσεγγίσεων «Safety by Design» και «Child Rights by Design».
- Ενσωμάτωση των αρχών της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των επιχειρηματικών μοντέλων της τεχνολογικής βιομηχανίας, έτσι ώστε κάθε παιδί να έχει την ευκαιρία να ευδοκιμήσει στο διαδικτυακό περιβάλλον.
- Υποστήριξη της πρωτοβουλίας Child Online Protection (COP) και της πρωτοβουλίας Kindly της UNICEF, καθώς και άλλων σχετικών εκστρατειών που αποσκοπούν στην προστασία των παιδιών στο διαδίκτυο, χωρίς να δαιμονοποιούν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Διεξαγωγή διεπιστημονικών ερευνών σχετικά με τους κινδύνους που εγκυμονεί η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ψυχική υγεία των παιδιών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι εταιρείες τεχνολογίας μοιράζονται με ανεξάρτητους ερευνητές και το ευρύ κοινό δεδομένα σχετικά με τις επιπτώσεις των πλατφορμών στην ψυχική υγεία των παιδιών.

Σχετικά links:

<https://bioethics.gr/announcements-26/nea-dhlwsh-gia-thn-prostasia-twn-paidiwn-apo-dysmeneis-epiptwseis-twn-algorismwn-sta-mesa-koinwnikh-s-diktywshs-17-dekembrioy-2024-3209>

Για προτάσεις, κρίσεις και ερωτήσεις, η επικοινωνία μας συνεχίζεται διαδικτυακά από το blog της στήλης στη διεύθυνση <http://e-pikaira.blogspot.com>.